

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Derflem ve věci

žalobce: J. H., narozen X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2024, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 9. 2024, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2024, č. j. X, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 6. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. a) a podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) rozhodla, že se žalobci ode dne 6. 7. 2024 odnímá invalidní důchod, neboť podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 16. 5. 2024 již žalobce není invalidní pro invaliditu prvního stupně, jelikož jeho pracovní schopnost poklesla vlivem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 20 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2. Na tomto místě soud podotýká, že žalobce v žalobě nesprávně uvedl datum vydání a číslo jednací rozhodnutí žalované, což však opravil při soudním jednání (viz níže).

Žaloba

3. Žalobce v podané žalobě uvedl, že nesouhlasí s odnětím invalidního důchodu prvního stupně. Dle žalobce posudkový lékař dospěl k závěru, že žalobce není invalidní, aniž by podrobněji zkoumal jeho zdravotní stav. Na jednání nebyl žalobce přizván, a proto si posudkový lékař nemohl učinit odpovídající představu o žalobcově zdravotním stavu.
4. Dle žalobce posudkový lékař nezhodnotil jeho celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity vzhledem k položce č. 8, kapitoly VI, přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Dále dle žalobce nevzal posudkový lékař v úvahu skutečnost, že jeho zdravotní stav se nezměnil.
5. Napadené rozhodnutí bylo dle žalobce vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná v úvodu písemného vyjádření k žalobě zrekapitulovala žalobní námitky a následně popsala průběh správního řízení.
7. Konstatovala, že v řízení o námitkách byl znovu posouzen zdravotní stav žalobce Institutem posuzování zdravotního stavu, o tomto byl dne 9. 9. 2024 vypracován posudek č. j. LPS/2024/1270-NR-MRS_CSSZ. Výsledkem posouzení bylo zjištění, že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, avšak nejde již o invaliditu podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 20 % (den zániku invalidity 16. 5. 2024). Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
8. S ohledem na žalobní námitky žalovaná navrhla soudu provedení důkazu posudkem Posudkové komise MPSV a za dosud zjištěného skutkového stavu setrvala na závěrech napadeného rozhodnutí.

Ústní jednání soudu

9. K ústnímu jednání konanému dne 15. 7. 2025 se dostavil pouze žalobce. Žalovaná se k jednání předem omluvila, přičemž nežádala o odročení jednání. Soud proto projednal věc v nepřítomnosti žalované.
10. Žalobce při jednání odkázal na podanou žalobu. Soud poučil žalobce, že v žalobě je nesprávně uvedeno, že žaloba směřuje proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2024, č. j. LPS/2024/607-MO_CSSZ, přičemž dle data a čísla jednacího se jedná o prvostupňový posudek o invaliditě, nikoli o rozhodnutí žalované o odnětí invalidního důchodu. Soud konstatoval, že v průběhu celého řízení bral nesprávné označení napadeného rozhodnutí jako zjevnou nesprávnost a stejně tak žalovaná, když z obsahu žaloby bylo zřejmé, že směřuje proti napadenému rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu (zamítnutí námitek

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

žalobce). Žalobce po vysvětlení soudem upřesnil žalobu v tom směru, že se domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2024, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované.

11. Soud při jednání provedl v souladu s § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dokazování posudkem a protokolem z jednání posudkové komise ze dne 14. 4. 2025.

Posouzení věci soudem

12. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle ustanovení § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti podle ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky v projednávané věci ovšem zjištěny nebyly.
13. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a po provedeném jednání dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
14. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že prvostupňové rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu prvního stupně bylo vydáno na základě posudku o invaliditě vypracovaného dne 16. 5. 2024, č. j. LPS/2024/607-MO_CSSZ, posudkovou lékařkou Institutu posuzování zdravotního stavu Most. Podle zmíněného posudku již žalobce nebyl invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 20 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je dle posudku zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E, položce 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanoví pokles pracovní schopnosti v rozmezí od 15 do 20 %. Lékařka Institutu posuzování zdravotního stavu Most stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce na horní hranici uvedeného rozmezí 20 % a takto stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti již neměnila. Posudkem byl den změny invalidity stanoven k datu jednání, tj. ke dni 16. 5. 2024.
15. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalované podal žalobce námitky. Žalovaná si v řízení o námitkách vyžádala nový posudek o invaliditě žalobce ze dne 9. 9. 2024, který vypracovala posudková lékařka Institutu posuzování zdravotního stavu Opava. Tato posudková lékařka opětovně posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla ohledně rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce ke shodnému závěru jako posudek pořízený v prvostupňovém řízení, tedy že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E, položce 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanoví pokles pracovní schopnosti v rozmezí od 15 do 20 %. Lékařka Institutu posuzování zdravotního stavu Opava stanovila míru poklesu pracovní schopnosti žalobce rovněž na horní hranici uvedeného rozmezí 20 % a takto stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti již neměnila.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

16. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že „*p]ojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*“ Z odstavce 2 citovaného ustanovení vyplývá, že pokud pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, pokud poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a pokud poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
17. Pracovní schopnost je definována v § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, podle kterého platí, že „*p]racovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*“ V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
18. V § 39 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění je dále stanoveno, že „*[z]a zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.*“ V souladu s odstavcem 6 téhož ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Podle odstavce 7 téhož ustanovení je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
19. Soud podotýká, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity. Z § 2 odst. 3 této vyhlášky přitom vyplývá, že „*[j]e-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nescítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*“
20. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity dále platí, že „*[v] případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá*

horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.“

21. V projednávané věci dle závěrů posudkových lékařů Institutu posuzování zdravotního stavu Most a Opava došlo k zániku invalidity žalobce, jelikož žalobce na rozdíl od předchozího stavu již nedosáhl ani na první stupeň invalidity. Žalobcovy námitky byly napadeným rozhodnutím zamítnuty s odůvodněním, že z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o pouhých 20 %, přičemž pro vznik nároku na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně je nutné, aby míra poklesu pracovní schopnosti byla minimálně 35 %.
22. Soud připomíná, že jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z § 38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí splňoval podmínky invalidity, tedy zda u něj došlo k poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
23. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu Opava, o míře poklesu pracovní schopnosti žalobce. Soud se s tímto závěrem nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci tohoto soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 s. ř. s. v návaznosti na § 77 téhož zákona odborný posudek od Posudkové komise MPSV, která je v těchto věcech podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, povolána k posuzování zdravotního stavu žalobců v soudních řízeních ve věcech důchodového pojištění. Tato posudková komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles jeho pracovní schopnosti.
24. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované posudkovou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 14. 4. 2025. Žalobce byl jednání komise přítomen a přímo při jednání komise byl vyšetřen odborným lékařem z oboru revmatologie. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc, spisové dokumentace Institutu posuzování zdravotního stavu, spisové dokumentace námitkového řízení a vyjmenované zdravotní dokumentace pak komise dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (tj. k 16. 9. 2024) žalobce byl invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť u něj byl shledán pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %.
25. Posudková komise konstatovala, že se u žalobce jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s tím, že rozhodující příčinou tohoto stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je Morbus Bechterev ve III. st., pozdně diagnostikovaný. Toto zdravotní postižení je uvedené v kapitole XIII, oddíl E, položce 3c (30-40 %) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se dle komise ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. Jedná se dle komise o ztuhlost bederní páteře, kdy na RTG je popsán obraz bambusové hole a středně těžké omezení hybnosti Thp, kdy přední podélný vaz je zkalifikován a dochází k pozvolné progresi hrudní kyfózy. Klouby postiženy nejsou. Vzhledem k úplné laboratorní, ale jen částečné klinické remisi komise stanovila střední hodnotu procentuálního rozmezí 35 %. Komise upozornila v posudku, že se neztotožnila s

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu a námitkovým řízením a nezařadila zdravotní postižení do kapitoly XIII, oddílu E, položky 3b, protože se nejedná o lehké funkční postižení s lehkým omezením hybnosti. Na základě biologické léčby došlo k úplné laboratorní remisi, zmírnění bolestí, ztuhlosti a tím zlepšení hybnosti, ale díky pozdnímu nasazení jsou již dle komise rozvinuté změny prokázané na RTG nevratné a vedou ke ztuhnutí bederního úseku a omezení hybnosti hrudního úseku páteře.

26. Po zhodnocení výše předestřené posudku Posudkové komise MPSV, kterým byl proveden důkaz při soudním jednání, soud konstatuje, že posudek ze dne 14. 4. 2025, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobce byl přítomen při jednání komise a byl přešetřen odborným lékařem z oboru revmatologie. Dle soudu komise v posudku přesvědčivě vysvětlila, proč se nemohla ztotožnit se zařazením postižení žalobce dle vyhlášky o posuzování invalidity, jak ho provedli lékaři Institutu posuzování zdravotního stavu.
27. Soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem posudkové komise, který ostatně nebyl žádným z účastníků řízení nikterak zpochybňován, poté co s ním byli seznámeni. Proto s ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z posudku posudkové lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu, který neodpovídal úplně zjištěnému skutkovému stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
28. Soud proto napadené rozhodnutí pro vadu řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobce rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní v prvním stupni invalidity.
29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Přestože měl žalobce ve věci plný úspěch, a tudíž měl vůči žalované nárok na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení, ze správního spisu žádné takové náklady nevyplynuly a žalobce ani žádnou náhradu nákladů řízení nepožadoval. Žalovaná neměla ve věci úspěch. Proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 15. července 2025

JUDr. Jiří Derfl v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.